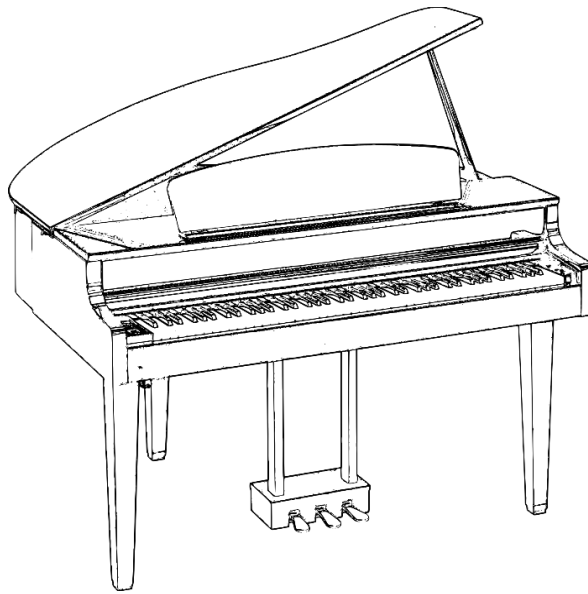

PAŃSTWOWA SZKOŁA MUZYCZNA I STOPNIA
IM. STANISŁAWA MONIUSZKI
W RACIBORZU

WYMAGANIA EDUKACYJNE
- FORTEPIAN –
pierwszy etap nauczania

CYKL SZEŚCIOLETNI

KLASA PIERWSZA

(1 i 1/3 jednostki lekcyjnej)

Zadania techniczno – wykonawcze:

- 1) Zapoznanie ucznia z budową instrumentu i klawiaturą.
- 2) Zapoznanie ucznia z mechanizmem powstawania dźwięku.
- 3) Zapoznanie ucznia z właściwą postawą przy instrumencie.
- 4) Zapoznanie z prawidłowym sposobem wydobywania dźwięków- artykulacją portato, legato, staccato.
- 5) Nauka nut w kluczu wiolinowym i basowym, wprowadzenie wartości rytmicznych nut i pauz (do szesnastki).
- 6) Granie pięciopalcówek (praca nad techniką palcową), dwudźwięków (od sekundy do seksty), trójdźwięków, wprowadzenie umiejętności podkładania palców.
- 7) Wprowadzenie podstawowych oznaczeń dynamicznych i agogicznych.
- 8) Wprowadzenie pojęcia kropki przy nucie, ligatury, metrum, fermaty.
- 9) Zapoznanie ze znaczeniem krzyżyka, bemola, kasownika, znaków przykluczowych, wprowadzenie nazw dźwięków z krzyżykami i bemolami.
- 10) Zapoznanie ucznia z podstawowymi zasadami pracy nad utworem.
- 11) Zapoznanie z elementarnymi zasadami prowadzenia frazy, kończenia zdania muzycznego i okresu, zróżnicowania dynamicznego melodii i akompaniamentu.
- 13) Zapoznanie ucznia z pojęciem półtonu i całego tonu.
- 14) Zapoznanie ucznia z podziałem na takty, pojęciem kreski taktowej, podwójnej kreski taktowej
- 15) Wprowadzenie znaku repetycji, pojęcia da capo al fine.
- 16) Wprowadzenie podstawowych oznaczeń dynamicznych, agogicznych i artykulacyjnych (w tym oznaczeń w języku włoskim).

KLASA DRUGA

(1 i 1/3 jednostki lekcyjnej)

Zadania techniczno – wykonawcze:

- 1) Poszerzenie wiedzy na temat możliwości wydobywania dźwięku (artykulacja).
- 2) Opanowanie prawidłowej postawy przy instrumencie.
- 3) Ćwiczenie niezależności rąk i palców.
- 4) Nauka kształtowania prawidłowej realizacji faktury polifonicznej.
- 5) Zapoznanie z pedalizacją.
- 6) Wprowadzenie pojęcia trioli i synkopy.
- 7) Kształcenie wrażliwości i wyobraźni dźwiękowej.
- 8) Nauka różnorodnych metod zapamiętywania utworu.
- 9) Rozbudzanie zamiłowania do muzyki.
- 10) Rozwijanie uzdolnień muzycznych ucznia w sposób dostosowany do jego wieku i predyspozycji.
- 11) Przygotowanie ucznia do publicznych występów estradowych, zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w życiu muzycznym.
- 12) Rozwijanie pamięci muzycznej, wprowadzenie sposobów zapamiętywania utworu muzycznego.
- 13) Rozwijanie naturalnej potrzeby ekspresji twórczej ucznia i kształcenie wyobraźni artystycznej.
- 14) Przygotowanie do samodzielnej pracy nad utworami.
- 15) Kształcenie umiejętności gry zespołowej (na 4 - ręce, dwa fortepiany).
- 16) Zapoznanie ucznia z podstawami teoretycznymi: budowa formalna, wiedza o epoce i kompozytorze wykonywanych utworów.
- 17) Zapoznanie ucznia z podstawowymi terminami i pojęciami z zakresu systemu temperowanego: interwały, tonacje.
- 18) Nauka oznaczeń dynamicznych, agogicznych, artykulacyjnych, interpretacyjnych (w tym oznaczeń w języku włoskim).

KLASA TRZECIA

(1 i 1/3 jednostki lekcyjnej)

Zadania techniczno – wykonawcze:

- 1) Kształtowanie nawyku kontrolowania prawidłowej postawy przy instrumencie, zachowując swobodę i elastyczność aparatu ruchowego oraz naturalne oparcie ręki w klawiaturze.
- 2) Wprowadzenie ozdobników (mordentów, obiegników, tryli, arpeggio).
- 3) Kształcenie umiejętności posługiwania się pedałem rytmicznym, wprowadzenie pedału synkopowanego.
- 4) Rozszerzenie skali określeń dynamicznych i agogicznych.
- 5) Nauka wykonywania utworów polifonicznych zgodnie ze stylem barokowym (artykulacja i dynamika).
- 6) Nauczanie czytania a'vista.
- 7) Kształcenie umiejętności samodzielnej pracy nad utworem i doboru sposobów rozwiązywania problemów wykonawczych.
- 8) Praca nad koncentracją na estradzie, wprowadzenie pojęcia pamięć ruchowa, wzrokowa, słuchowa, logiczna.
- 9) Dalszy rozwój umiejętności gry zespołowej (na 4 – ręce, dwa fortepiany).
- 10) Rozwijanie naturalnej potrzeby ekspresji twórczej ucznia i kształcenie wyobraźni artystycznej.
- 11) Praca nad techniką gry oraz aparatem ruchowym.
- 12) Kształtowanie umiejętności prawidłowej realizacji faktury polifonicznej i homofonicznej.
- 13) Wprowadzenie gam i pasaży.
- 14) Rozwijanie sprawności w zakresie stosowania podstawowych technik gry na fortepianie.
- 15) Zapoznanie ucznia z podstawowymi pojęciami z zakresu systemu temperowanego: gama majorowa, minorowa harmoniczna i melodyczna, gama

chromatyczna, trójdźwięki, dominanta septymowa, tonika, subdominanta, dominanta, tonacje.

- 16) Wprowadzenie przenośnika oktawowego, zamiany rąk.
- 17) Praca nad wydobyciem odpowiedniego dźwięku w zależności od charakteru, dynamiki i rejestru.

KLASA CZWARTA

(2 jednostki lekcyjne)

Zadania techniczno – wykonawcze:

- 1) Praca nad aparatem ruchowym oraz techniką gry na fortepianie.
- 2) Nabycie umiejętności samokontroli właściwej postawy przy instrumencie zachowując swobodę i elastyczność aparatu ruchowego oraz naturalne oparcie ręki w klawiaturze.
- 3) Wprowadzenie do repertuaru utworów o zróżnicowanej problematyce technicznej dla prawej i lewej ręki.
- 4) Kształcenie techniki palcowej i pasażowej.
- 5) Ćwiczenie ozdobników (obiegniki, tryle, mordenty).
- 6) Kształcenie świadomości budowy formy allegro sonatowego, wariacji.
- 7) Praca nad muzyką polifoniczną zgodnie ze stylistyką baroku, zwrócenie uwagi na dynamikę oraz artykulację.
- 8) Nauka interpretowania utworów zgodnie z estetyką i wymogami stylistycznymi danej epoki lub kompozytora.
- 9) Nauczanie czytania nut a'vista.
- 10) Kształcenie umiejętności samodzielnej pracy nad utworem i wybierania sposobów rozwiązywania problemów muzycznych.
- 11) Rozwijanie umiejętności prawidłowego zachowywania się na koncertach w roli wykonawcy i słuchacza.
- 12) Praca nad koncentracją na estradzie.
- 13) Dalszy rozwój umiejętności gry zespołowej -rozwijanie umiejętności

świadomego słuchania siebie nawzajem w grze zespołowej.

14) Rozwijanie naturalnej potrzeby ekspresji twórczej ucznia i kształcenie wyobraźni artystycznej.

15) Rozwijanie umiejętności interpretacji utworów zgodnie ze stylem, charakterem i budową formalną.

16) Rozwijanie umiejętności prawidłowej gry gam i pasaży.

17) Zdobywanie niezbędnych umiejętności do prawidłowego wykonania programu artystycznego na zakończenie szkoły muzycznej I stopnia.

18) Nauka rozpoznawania i umiejętność wskazywania cech charakterystycznych epoki, stylu oraz kompozytora wykonywanych utworów, np. technika imitacyjna w polifonii barokowej, faktura homofoniczna w utworach klasycznych, tempo rubato i oddech w romantycznej kantylenie.

KLASA PIĄTA

(2 jednostki lekcyjne)

Zadania techniczno – wykonawcze:

- 1) Praca nad techniką gry oraz aparatem ruchowym.
- 2) Wprowadzenie glissando.
- 3) Rozwijanie techniki akordowej (różne rodzaje artykulacji).
- 4) Kształcenie umiejętności samodzielnego opracowywania utworów pod względem techniczno – interpretacyjnym.
- 5) Nauka czytania á vista.
- 6) Praca nad muzyką polifoniczną zgodnie ze stylistyką baroku, zwrócenie uwagi na dynamikę oraz artykulację.
- 7) Nauka interpretowania utworów zgodnie z estetyką i wymogami stylistycznymi danej epoki lub kompozytora.
- 8) Zapoznavanie ze sposobami pokonywania tremy podczas występów publicznych, praca nad koncentracją na estradzie.
- 9) Wykonywanie łatwych akompaniamentów.

- 10) Kształcenie umiejętności samodzielnej pracy nad utworem i wybierania sposobów rozwiązywania problemów muzycznych.
- 11) Kształcenie świadomości budowy formy allegro sonatowego, wariacji.
- 12) Rozwijanie umiejętności prawidłowego zachowywania się na koncertach w roli wykonawcy i słuchacza.
- 13) Zapoznanie z koncertem jako formą gry zespołowej.
- 14) Wprowadzenie podwójnego krzyżyka i bemola.

KLASA SZÓSTA

(2 jednostki lekcyjne)

Zadania techniczno – wykonawcze:

- 1) Ugruntowanie wiedzy zdobytej przez cały okres kształcenia w szkole muzycznej.
- 2) Doskonalenie wszystkich wymienionych wcześniej sposobów, technik gry w celu osiągnięcia właściwej interpretacji utworów, zgodnej z założeniami formalnymi, stylistycznymi oraz poczuciem estetyki.
- 3) Przygotowanie absolwentów do dalszego kształcenia w szkole muzycznej II stopnia.
- 4) Przygotowanie do poprawnego wykonania z pamięci , przed publicznością , następującego programu: etiuda uwzględniająca technikę palcową obydwu rąk, utwór polifoniczny, jedna część sonatiny lub sonaty klasycznej (allegro sonatowe, rondo lub wariacje), utwór dowolny. Utwory powinny być wykonane zgodnie z ich stylem, charakterem oraz budową formalną zwracając szczególną uwagę na jakość dźwięku, metrykę, agogikę, dynamikę, artykulację i frazowanie.

CYKL CZTEROLETNI

(2 jednostki lekcyjne tygodniowo)

Program nauczania na fortepian w cyklu czteroletnim oparty jest na powyższym programie nauczania w cyklu sześcioletnim i obejmuje dla poszczególnych klas:

KLASA PIERWSZA

program klasy 1 i 2 cyklu sześcioletniego;

KLASA DRUGA

program klasy 3 i 4 cyklu sześcioletniego;

KLASA TRZECIA

program klasy 5 cyklu sześcioletniego;

KLASA CZWARTA

program klasy 6 cyklu sześcioletniego;

PRZESŁUCHANIA ŚRÓDROCZNE I EGZAMINY PROMOCYJNE

KLASA PIERWSZA C-6 i C-4

W klasie I cyklu 6-letniego i 4-letniego nie ma przesłuchań śródrocznych oraz egzaminu promocyjnego. Uczniów klasy pierwszej obowiązuje wykonanie jednego utworu na popisie klas pierwszych, zarówno w I, jak i II semestrze oraz jednego utworu na popisie klasowym zarówno w I, jak i II semestrze.

KLASA DRUGA C-6

1) semestr I :

- a) utwór z epoki baroku
- b) etiuda
- c) sonatina (do wyboru: allegro sonatowe, rondo lub wariacje) bądź utwór dowolny

Ponadto uczeń ma obowiązek wykonać dowolny utwór (zgodny z wymogami programowymi) na popisie klasowym.

2) semestr II :

- a) utwór z epoki baroku
- b) etiuda
- c) sonatina (allegro sonatowe, wariacje lub rondo) lub utwór dowolny
- d) gama durowa przez dwie oktawy w ruchu równoległym lub gama molowa harmoniczna i melodyczna przez dwie oktawy w ruchu równoległym – wymagane minimum
- e) pasaż przez dwie oktawy w pozycji zasadniczej – wymagane minimum

W przypadku gdy na I semestr zamiast sonatiny uczeń wykonuje utwór dowolny, na II semestr obowiązkowo wykonuje sonatinę (allegro sonatowe, wariacje lub rondo).

Ponadto uczeń ma obowiązek wykonać dowolny utwór (zgodny z wymogami programowymi) na popisie klasowym.

KLASA TRZECIA C-6 oraz DRUGA C-4

1) semestr I :

- a) utwór z epoki baroku
- b) etiuda
- c) sonatina (do wyboru: allegro sonatowe, rondo lub wariacje) bądź utwór dowolny

Ponadto uczeń ma obowiązek wykonać dowolny utwór (zgodny z wymogami programowymi) na popisie klasowym.

2) semestr II:

- a) utwór z epoki baroku
- b) etiuda
- c) sonatina (allegro sonatowe, wariacje lub rondo) lub utwór dowolny
- d) gama durowa przez dwie oktawy w ruchu kombinowanym lub gama molowa harmoniczna i melodyczna przez dwie oktawy w ruchu równoległym – wymagane minimum
- e) pasaż przez dwie oktawy w przewrotach – wymagane minimum

W przypadku gdy na I semestr zamiast sonatiny uczeń wykonuje utwór dowolny, na II semestr obowiązkowo wykonuje sonatinę (allegro sonatowe, wariacje lub rondo).

Ponadto uczeń ma obowiązek wykonać dowolny utwór (zgodny z wymogami programowymi) na popisie klasowym.

KLASA CZWARTA i PIĄTA C-6 oraz TRZECIA C-4

1) semestr I :

- a) utwór z epoki baroku
- b) etiuda
- c) sonatina (do wyboru: allegro sonatowe, rondo lub wariacje) bądź utwór dowolny

Ponadto uczeń ma obowiązek wykonać dowolny utwór (zgodny z wymogami programowymi) na popisie klasowym.

2) semestr II:

- a) utwór z epoki baroku
- b) etiuda
- c) sonatina (allegro sonatowe, wariacje lub rondo)
- d) utwór dowolny
- e) gama durowa przez cztery oktawy w ruchu kombinowanym lub gama molowa harmoniczna i melodyczna przez cztery oktawy
- f) pasaż przez cztery oktawy w przewrotach
- g) kadencja

Ponadto uczeń ma obowiązek wykonać dowolny utwór (zgodny z wymogami programowymi) na popisie klasowym.

KLASA SZÓSTA C-6 oraz CZWARTA C-4

1) semestr I:

- a) utwór z epoki baroku
- b) etiuda
- c) sonata bądź sonatina (allegro sonatowe, rondo lub wariacje) lub utwór dowolny

2) semestr II:

- a) utwór z epoki baroku
- b) jedna etiuda na prawą i lewą rękę

- c) sonata lub sonatina (allegro sonatowe, wariacje lub rondo)
- d) utwór dowolny
- e) gama durowa przez cztery oktawy w ruchu kombinowanym lub gama molowa harmoniczna i melodyczna przez cztery oktawy
- f) pasaż przez cztery oktawy w przewrotach
- g) kadencja
- h) gama chromatyczna przez cztery oktawy

Ponadto uczeń ma obowiązek wykonać dowolny utwór (zgodny z wymogami programowymi) na popisie klasowym.

Program przesłuchań śródrocznych oraz egzaminów promocyjnych może ulegać modyfikacji i zostaje przekazany do wiadomości rodzica i ucznia na początku każdego semestru.

W przypadku powrotu do nauki zdalnej możliwa jest korekta powyższych wymagań.